

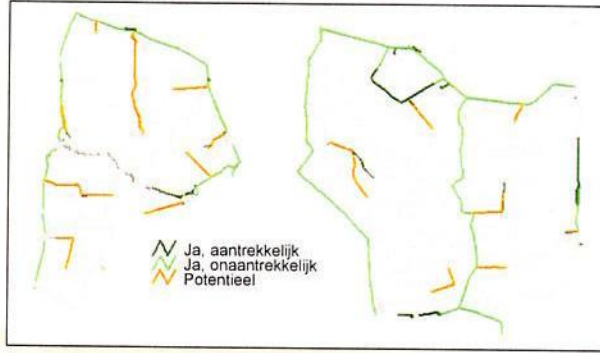
LEAF voor beoordeling van plannen voor groen-blauwe dooradering

Het programma 'Regionale identiteit en natuur- en landschapsontwikkeling' doet onderzoek naar de dragers van natuur en landschapskwaliteit - bijvoorbeeld 'groen-blauwe dooradering' (GBDA). Dit is het multifunctionele netwerk van niet-productie landschapselementen: randen van percelen, groenstroken, natuurvriendelijk beheerde sloten, wegen en paden, oude historische landschapselementen etc. Een samenhangende GBDA laat de historische, recreatieve (beleving) en ecologische kwaliteiten en de regionale identiteit tot haar recht komen. Met het instrument LEAF kunnen GBDA-plannen beoordeeld worden.

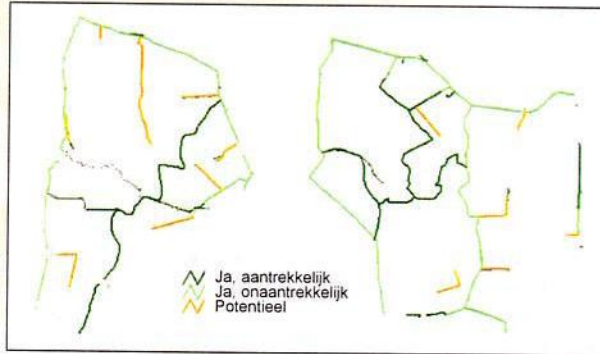
Investerings in versterking van groen-blauwe dooradering kosten ruimte, arbeid en geld. Het is belangrijk na te gaan of deze investeringen effectief bijdragen aan de vergroting van de landschapskwaliteit. Het kennisinstrument - LEAF (Landschaps-Ecologische Allocatie van Functies), dat nog in ontwikkeling is, kan dat. In LEAF worden kwaliteiten gedefinieerd op basis van eigenschappen van landschapselementen. Deze 'kernkwaliteiten van het landschap' werden in 2002 bepaald in het SGR2.

LEAF in de praktijk: evaluatie van de proeftuinplannen

In 2002 werd LEAF ingezet in de 'proeftuinen voor de Kwaliteitsimpuls Landschap'. Beoordeeld werd in hoeverre de uitvoeringsplannen van de proeftuinen bijdragen aan de verhoging van de landschapskwaliteit (zie illustratie). Met LEAF kan het ministerie van LNV toetsen of en in welke mate ingediende plannen bijdragen aan de landschapsbeleidsdoelen. LEAF kan worden gebruikt voor het beschrijven en evalueren van de GBDA. De basis van het instrument is een digitale topografische kaart. De eigenschappen van alle belangrijke landschapselementen worden ingevoerd. Er wordt gewerkt met twaalf eigenschappen: breedte, onderhoud, milieukwaliteit, type natuur, verbonden natuur, drager identiteit, toegankelijkheid, drager verleden, schaalbepalend, gebiedseigen natuur, verbindend voor doelsoorten en belemmering voor de landbouw. Het instrument werkt optimaal wanneer zowel kaartgegevens als veldgegevens opgenomen worden bij beschrijving van de eigenschappen. Zonder veldwerk levert het systeem vooral een beschrijving van potenties.

Huidig scenario

Planscenario

De groenblauwe dooradering (GBDA) voor en na uitvoering van GBDA-plannen in de proeftuin in de provincie Groningen. De verandering van de kwaliteit 'toegankelijkheid voor wandelen' na uitvoering van het plan is afgebeeld voor twee steekproefgebieden.

LEAF kan ook als ontwerpinstrument worden toegepast. Verschillende GBDA-scenario's worden gemaakt en in een interactieve (ontwerp) sessie worden de gevolgen van verschillende wensen snel inzichtelijk. Vervolgens kunnen planscenario's vergeleken worden met de huidige situatie. Nadruk ligt dan vooral op planevaluaties en plantoetsing. Tot slot kan het instrument ingezet worden voor monitoring van landschapskwaliteit.

De nodige voeten in aarde

Het project had wel met de nodige problemen te kampen. Door politieke wisselingen was er veel onzekerheid over het proeftuinproces en over de uitwerking van het sturingsmodel. Bovendien waren de uitvoeringsplannen voor de proef-

tuinen eerder visies dan echte uitvoeringsplannen. Hierdoor paste was het instrument uiteindelijk niet goed bij de omstandigheden. Een ander knelpunt was het feit dat LNV andere gedachten over het toetsingsinstrument had dan de provincies en er hierdoor weinig draagvlak was bij de provincies. De bruikbaarheid van het instrument is samen met de provincies onderzocht. Positieve reacties op het instrument betroffen de toepassingsmogelijkheden voor uitvoering en monitoring van GBDA.

Meer informatie:

ir. Kees Hendriks
0317 - 47 42 53
c.m.a.hendriks@alterra.wag-ur.nl